

Smartmålere: - Som en mobilsender 40 meter fra hodeputa

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> 2. desember 2017

Sammenlikninger til stryk: her fra HafslundNetts kundeinformasjon

- **Hjemme hos meg, og hjemme hos mange andre, er det under 1,3 meter fra hodeputa til sikringsskapet. Der vil en av de nye strømmålerne gi samme eksponering som å ha en mobilbasestasjon 40 meter fra hodeputa. Både Statens strålevern og HafslundNett feilinformerer, fortalte Jostein Ravndal, fhv. EMF Consult, på FELO-konferansen i Oslo i går. NB! Noen viktige rettelselser av avstander er gjort 2.12. Teksten er utvidet 3.12.2017. EF**

- Beregningene som ligger bak både hos Statens stråleverns og HafslundNetts påstander, som forteller oss at målerne er langt svakere enn en mobiltelefon, er feil på punkt etter punkt og står til stryk, sa han videre. Som sensor gjennom mange år ved ingeniøreksamen i nettopp slikt, bør han vite hva han snakker om.

På FELO-konferansen "Det trådløse samfunnet" i Oslo kongressenter/Folkets hus gjennomgikk Ravndal i detalj hvordan sammenlikningene både benytter feil formler og er urealistiske på flere andre måter: man sammenlikner med GSM, som praktisk talt ikke lenger er i bruk, i stedet for med 3G og 4G. Og HafslundNett sammenlikner målinger der mobilen er holdt helt tett til hodet med målinger av smartmåleren gjort 1,5 meter fra sikringsskapet. Slik blir forskjellen størst mulig, og man kan hevde at strålingen fra de nye målerne "er så svak". (Foredragene ble filmet. Sjekk FELO.no for info om når de er lagt ut på YouTube.)

Med realistiske sammenlikninger og korrekte regnestykker viste Ravndal at maks-effekt på måleren tilsvarer drøyt tre ganger effekten på en mobiltelefon, og vil på 1,3 meters avstand gi eksponering som fra en mobilbasestasjon. Det er et ganske annet bilde enn det som formidles på Statens stråleverns nettsider og [informasjonsark](#), av [HafslundNetts kundeinformasjon](#). Maks-effekt sender målerne med den første tida etter installasjon, og dessuten seinere hver gang det blir forstyrrelser i sambandet mellom målerne hvis noe kommer i veien et øyeblikk, for eksempel en bil.

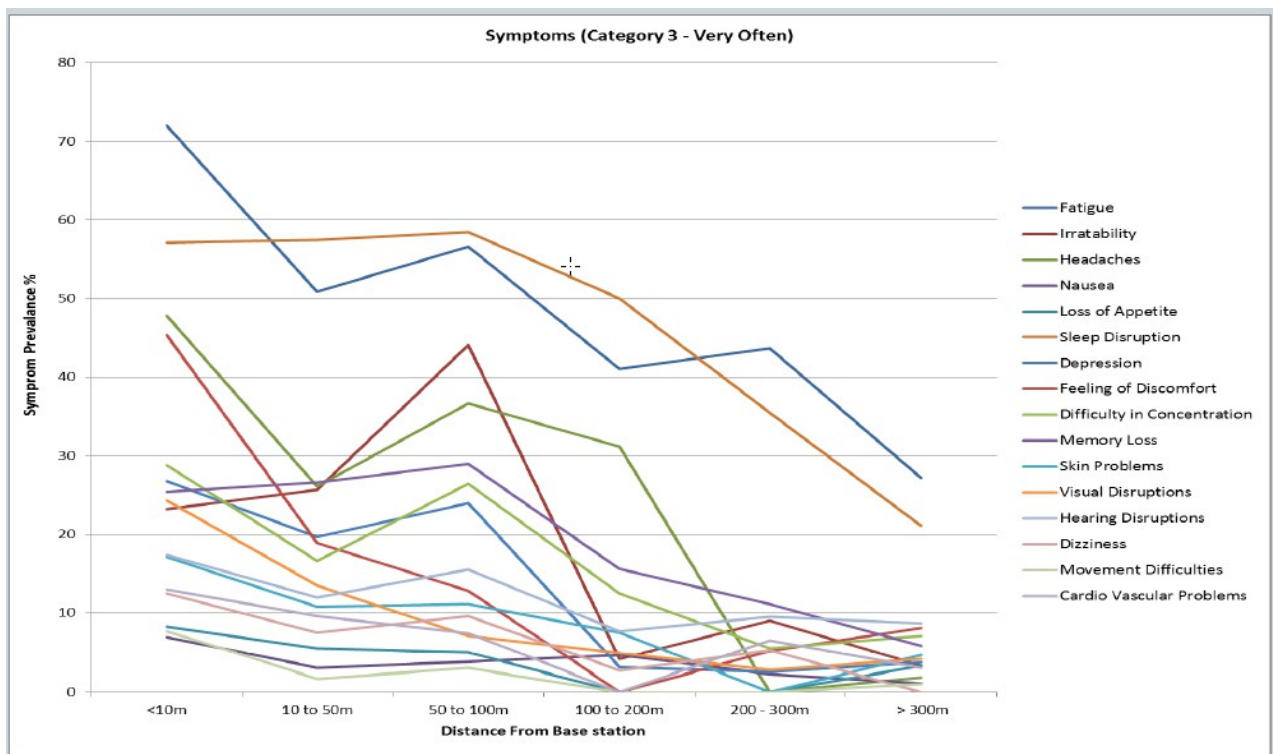
Det er mange som har hodeputa i den avstanden fra sikringsskapene, for eksempel mine barn i hver sine leiligheter. Tre meter tilsvarer en avstand på ca 90 m til basestasjonen. Og det er mange som skriver til meg om at de har fått helseplager etter at nye målere er installert. (Se [Våre smartmålerhistorier](#).)

Noen av dem som sender meg sine historier, har fått fritak fra AMS for egen del, som betyr at radio-delen er slått av eller fjernet. Men det hjelper lite når det står to-tre andre målere for

naboleilighetene der ute i det felles trapperommet, og i etasjen over eller under. Fritaksordningen er derfor ikke reell. Den er ikke laget for å beskytte mot helseskader, men bare som en slags sikkerhetsventil for påkommende tilfeller, som i alle de andre 350 lover og forskrifter der samme formulering er brukt om at unntak kan gis når ordningen "er til vesentlig dokumentert ulempe". Fritaksordningen fungerer derfor som et narrespill. Den var myntet på en situasjon man i bransjen ikke trodde var mulig: at noen skulle bli syke av målerne, eller at strålingen skulle ha noen skadevirkninger på lang sikt. Bedre blir det ikke av at flere enkelte kommuneleger har gitt beskjed om at legene i kommunen ikke skal skrive ut slike attester som nettselskapene krever. Er det meningen at fritaksordningen skal være umulig å benytte? Her trengs en avklaring, og NVE er bedt om å gi klar beskjed om hva slags dokumentasjon de forventer seg når fastlegen har fått beskjed om ikke å skrive ut attester. Jeg er spent på hva slags svar jeg får på min epost, sendt 1.12.2017. Vil jeg få beskjed om at det er en sak jeg må ta opp med helsevesenet?

Hva vet vi så om virkningene av å befinne seg timevis døgn etter døgn i *40-90 meters avstand* fra en mobilbasestasjon? Jo, det vet vi en hel del om, for det er undersøkt i en lang rekke studier: Det gir mange en flora av diffuse plager, samt en rekke langtidsskader. Alle kan rammes, og sannsynligheten øker over tid. Barn eksponeres mest, av mange biologiske og fysiske grunner. Det skulle holde lenge å lese følgende gjennomgang av en oversiktsstudie:

[Studier om mobilmaster og helse – en oversikt med tysk grundighet](#), bloggpost 20.04.2016

Prosentandel av beboerne (loddrett akse) som ofte har angitte symptomer (fargete strek) synker i takt med avstanden fra mobilmasten (vannrett akse).

Figuren over viser hvordan hyppig forekomst av en del diffuse symptomer sank i takt med avstand fra mobilmaster i en undersøkelse. Det fins en del slike undersøkelser, og de varierer i kvalitet og metodebruk. Men en rekke av dem gir samme hovedbilde, som vist over. Jeg må innrømme at jeg i farta ikke husker hvor jeg har kopiert akkurat denne grafen fra. En oversikt over studier per 2009 fins i (Kundi & Hutter 2009).

Det er vanlig å regne strålingsbelastning additivt. Det betyr at man summerer eksponeringen fra hver kilde. To aktive AMS-målere i trapperommet tilsvarer altså to basestasjoner, og tre AMS-målere tilsvarer altså tre basestasjoner. Rent praktisk kan man altså godt ha fire målere rett utenfor soverommet, samt fire i etasjen over og fire i etasjen under - alt innenfor tre-fire meters avstand. Det tilsvarer i såfall altså 12 basestasjoner, i en avstand av rundt 90 meter og nærmere, eventuelt korrigert for demping i betong- eller murvegger.

Forskeren Martin Pall, som kloden rundt har status som en av de fremste på feltet, har nylig advart ([henvendelse til politisk ledelse i California](#)) mot de kumulative genetiske skadevirkningene av mikrobølget radio. Han mener vi raskt kan komme nær et vippepunkt der mikrobølge-kilder produserer så mye genetiske skader at kroppen ikke klarer å fikse opp i dem. EMF-eksponering om natta reduserer denne evnen, som vi trenger hver eneste natt. Pall hevder at dersom feilraten på DNA øker 2,5 til 3 ganger den naturlige, kan vi som art kan gjøre det slutt på noen ganske få generasjoner. Det er ikke alarmistisk løsprat: Forsøk med eksponering av bananfluer for GSM ga genetiske skader som gjorde slutt på reproduksjonsevnen på sju generasjoner (omtalt i [bloggpost 20.04.2017](#)). Det er også dette alvoret som ligger bak de mange oppropene fra forskere på feltet til statsmyndigheter og til overnasjonale organer.

Erik Solheim oppfordret oss alle i sin tid som miljøminister til å benytte "naming and shaming" i kampen for et bærekraftig miljø. Jeg tror det er på tide at Per Sannerud, NVE (psan@nve.no), Guro Grøtterud, seksjonssjef i avdeling Sluttbruker i NVE (ggro@nve.no) og saksbehandleren Arne Venjum (ave@nve.no), direktøren i nettselskapet der du bor, samt politikerne i det partiet du stemmer på, får klar og tydelig beskjed om at dersom de mener at andre bør utsettes for slikt, bør de forsøke samme medisin selv: De bør sørge for å få installert en AMS-måler *1,3 meter* fra hodeputa, og ha den der de neste 15 årene. De bør også oppfatte det som sin plikt å sørge for at nettselskapene får korrekt informasjon om strålenivåene ved den tekniske løsningen NVE har latt dem basere seg på, og at de ikke feilinformerer kundene, slik HafslundNett nå gjør.

Og hva med "Statens strålevern"? Den etaten har demonstrert nok en gang at den ikke vet hva den driver med, og at ikke følger opp når sentrale aktører, som for eksempel NVE, HafslundNett og Lyse og resten av nettselskapene misinformerer om helserisikoen fra trådløse smartmålere ved å gjenta feilaktige påstander fra etaten, eventuelt, som i tilfellet her, lage sine egne kreative regnestykker..

Forresten har jeg fått vite at EMF-Consult sendte "Statens srålevern" et brev sist uke der de blir bedt om å rydde opp i regnefeilene på egne nettsider, samt informere NVE og nettselskapene om feilen. Du bør kunne finne brevet i etatens postjournal med [denne lenken](#) når de har registrert det, og så ber du (nrpa@nrpa.no) om å få det oversendt.

Einar Flydal, 2. desember 2017

(NB! Noen viktige rettelser av avstander er gjort 2.12. etter kommentar fra Jostein Ravndal. De endrer ikke hovedpoengene. En del tilføyelser er gjort 3.12.2017. EF)

Referanser:

Michael Kundi & Hans-Peter Hutter: Mobile phone base stations—Effects on wellbeing and health, Pathophysiology 16 (2009) 123–135